

A szakkollégiumi munkában a Miskolci Egyetem valamennyi karának hallgatói részt vesznek, az első évfolyamra összesen 30 fő (22 gazdasz, 4 gépész, 2 bányász, 1 jogász hallgató) nyert felvételt. A szakkollégista hallgatók ösztöndíjban részesülnek, amit a Nemzeti Fejlesztési Terv Regionális Operatív Programjának keretében elnyert „Hallgatók a régióért – régió a hallgatókért” című pályázat biztosít 2007. végéig.

A szakkollégium eredményes működtetése érdekében szükséges az üzleti-intézményi partnerek aktív együttműködése. Ez jelentheti az üzleti-intézményi életben felmerülő, kidolgozást igénylő feladatok kiírását, a gyakorlati kidolgozás alatt lévő feladatok megoldásához a terepmunka helyszínének, valamint a feladat kidolgozásához szükséges konzultációs lehetőségének biztosítását. A szakkollégium folyamatosan várja azon vállalkozások, intézmények vezetőinek, szakértőinek jelentkezését a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézeténél, akik a szakkollégium munkáját feladatok kiírásával, terepmunka lehetőségének biztosításával, illetve szakmai konzultációs segítségnyújtással támogatni kívánják.

A Helyi és Kistérségi Fejlesztők IV. Országos találkozásának Nyilatkozata

G.Fekete Éva

A Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Szövetsége (KIFESZ) immár negyedik alkalommal rendezte meg a „Helyi és Kistérségi Fejlesztők Országos Találkozóját.” Ebből az alkalomból mintegy 100 helyi és kistérségi fejlesztő jött össze Telkibányán, hogy megvitassa a helyi kezdeményezéseken alapuló térségfejlesztés, ezen belül különösen a foglalkoztatás és a vidékfejlesztés aktuális kérdéseit. Az Országos Foglalkoztatási Alapítvány és a Nemzeti Civil Alap által támogatott találkozó középpontjában a szociális gazdaság megerősítésével, a közösségi vállalkozások indításával és működtetésével kapcsolatos elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok álltak. A résztvevők a plenáris előadásokon elhangzottak és a szekciókban végzett munka alapján az alábbi megállapításokat és a szociális gazdaság formálásában felelős szervezetek és személyek felé megfogalmazott javaslatokat tették:

1. *A harmadik szektor által működtetett, non-profit jellegű szociális gazdaságnak* a kistérségek foglalkoztatási gondjainak megoldásában, a helyi szolgáltatási igények kielégítésében és a helyi közösségek megerősítésében alapvető fontosságú szerepe van. A kiterjedt nemzetközi és a még csekély hazai példák arra ösztönöznek, hogy úgy a kormányzati, mint a helyi szereplők a jelenleginél sokkal komolyabban foglalkozzanak a szociális és közösségi vállalkozásokban rejlő lehetőségek kiaknázásával.
2. *A civil szervezetek foglalkoztatásban való szerepvállalása* Magyarországon csak mintegy harmada a nyugat-európai országokénak, így várhatóan dinamikus növekedésnek nézünk elébe. A foglalkoztatási célú civil szervezetek eddig kizárólag csak projektekből tudták fenntartani magukat. A támogatási rendszerek forgótöke létrehozását, vagyon és infrastruktúra kialakítását nem, ill. elvértve tették lehetővé. Ezért a jó szociális, foglalkoztatási tapasztalatokkal bíró civil szervezetek is gazdaságilag gyengék, nem képesek a szociális gazdaság stabil szereplőivé válni. Szükséges a foglalkoztatásban szerepet vállaló szervezetek „feltőkésítése”, számukra a folyamatosságot biztosító forgótöke és a garanciális fedezetet nyújtó vagyoni háttér kialakítása.
3. *A többcélú kistérségi önkormányzati társulások* belépésével megoldódni látszik a fejlesztési kezdeményezések kistérségi szintű koordinálása, ugyanakkor a helyi kezdeményezések szempontjából a fejlesztés önkormányzatok, ezen belül is az erdőbb önkormányzatok általi kisajátítása, minden egyéb kezdeményezés negligálása reális veszélyt jelent. A szociális gazdaság megerősítéséhez az önkormányzatokra és társulásaikra támogató

- partnerként és nem másokat kirekesztő, a kezdeményezés jogát csakis önmagának fenntartó szereplőként van szükség.
4. *A szociális gazdaság előretörésére* különösen a szociális gondoskodás, a településüzemeltetés, települési és táji környezet gondozása, a turizmus, a kézművesség, a mezőgazdasági termékek előállítása és értékesítése, a kulturális és információs szolgáltatások, a közösségi közlekedés területén van lehetőség. Ezek közül négy területen a helyi kezdeményezések közvetlen akadályai *konkrét kormányzati intézkedésekkel* rövid távon lebonthatók. Így:
 - A dombvidéki (12%-osnál meredekebb lejtőjű) területeken az előírt mezőgazdasági szerkezetváltásra a táji környezeti adottságokhoz igazodó mezőgazdasági kultúrák visszaállítására és az ezekhez kapcsolódó termékláncok kialakítására a közösségi vállalkozásokat és az atipikus foglalkoztatási módokat is ösztönző kormányzati program alakítandó ki.
 - A falusi turizmusban a szállásadás mellett az adókedvezmény a programszolgáltatókra is kiterjesztendő, ami a legálisan működtethető kistérségi komplex turisztikai kínálata kialakításának alapfeltétele.
 - A szociális gondoskodásban és a településüzemeltetési feladatok ellátásában az önkormányzatok feladatátadása kiterjesztendő.
 5. *A futó kormányzati programok közül* az induló LEADER+ program a vidéki térségekben, a ROP 3.2.intézkedés bármely térségben jó esélyt nyújt a szociális gazdaság tudatos megalapozására, egy-egy kisebb térségben való megerősítésére is. Erre a lehetőségre fel kell hívni a potenciális pályázók figyelmét és törekedni kell a helyi kezdeményezéseken alapuló projektekben a foglalkoztatási, a helyi szolgáltatási és közösségépítési célokat együttesen megjelenítő szociális és közösségi vállalkozások megjelenítésére.
 6. *A polgári szövetkezés és az önkéntes munka* legális formáinak biztosítása és szubjektív feltételeiknek javítása a közösségi vállalkozások elterjedésének fontos feltételei. Ennek érdekében szükséges:
 - A szövetkezés jogi szabályozásának újragondolása, a szövetkezetek, mint közösségi vállalkozásoknak a profitorientált társas vállalkozásokhoz képest pénzügyi-gazdasági szempontból „könnyített”, közösségi-foglalkoztatási szempontból „szigorított” szabályozása.
 - Az önkéntes munkavállalást szabályozó törvény elfogadása.
 - Úgy a szövetkezés, mint az önkéntes munkavállalás államszocialista rendszerben való lejáratódásából adódó negatív szemlélet külföldi és hazai jó példák bemutatásával, együttgondolkodással való megváltoztatása.
 7. *A szociális gazdaság központi és regionális szakmai infrastruktúrája* nélkül a helyi kezdeményezések nem vihetők sikerre. Ezen belül kialakítandó:
 - A helyi termékek regionális és országos, a nemzetközi piacokra való kilépést is lehetővé tevő marketing hálózata.
 - A közösségi és szociális vállalkozások menedzsereinek felkészítését biztosító, a szociális-közösségi és a gazdasági témákra egyaránt hangsúlyt helyező szakképzési háttér.
 - A helyiek számára könnyen elérhető szakértői hálózat, regionális módszertani központ.
 - A kisebb civil szervezetek számára a pénzügyek vitelét, projektek pénzügyi tervezését, majd a pályázatok elszámolását segítő kistérségi pénzügyi szakértői szolgáltatás. (CIPEL)
 8. *A szociális gazdaság helyi kezdeményezéseinek és azok szakmai segítésének finanszírozásában* az egyetlen támogató felé való kiszolgáltatottságtól megóvó sokszínűség megőrzendő, de

- A pályázati projektek utófinanszírozással megvalósuló utolsó részletéhez szükséges tőke biztosítására megyei vagy regionális szintű forgóalap hozandó létre.
 - Az uniós forrásokra jellemző koncentráció érvényesülése mellett, a civil szervezetek számára kisebb összegű, rugalmasabban felhasználható támogatási formákat is működtetni kell.
 - Biztosítani kell a folyamatosság lehetőségét, azaz hasonló célokra, az egymásra épülő projektekből álló programok megvalósítására előre beláthatóan, több éven keresztül is lehessen pályázni.
 - Lehetővé kell tenni, hogy az AVOP képzési intézkedésén belül a vidéki szövetkezesek fejlesztése is támogatható legyen.
 - A HEFOP-ban a szakképzések körébe beépíthető legyen a közösségi vállalkozások szervezésére való felkészítés is.
9. *A szociális gazdaság megerősítésébe a KIFESZ a kormányzati, az önkormányzati vezetők és a civil társadalom szemléletének formálódását, a szociális gazdaság mibe létere, működésére vonatkozó ismereteinek növelését, a közösségi technikák elsajátítását elősegítő, a kistérségben a polgármesterek, helyi képviselőtestületi tagok és érdeklődő civilek részére szervezett képzések szervezésével kíván bekapcsolódni. Országos szinten pedig a vidékfejlesztési menedzserek bázisán a szövetkezesek fejlesztőinek felkészítését kezdeményezi. Ehhez próbál forrásokat szerezni, és a megvalósításban támaszkodik az Országos Találkozón is megnyilvánuló tapasztalatokra, a partner szakmai szervezetek tudására, eredményeire.*
- Az Országos Találkozón elhangzottokról kiadvány készül, melyet a KIFESZ minden kistérségbe eljuttat.

A fenti, 2005. május 27-én, Telkibányán kelt Nyilatkozat szövegét megkapták a Találkozó munkájába bekapcsolódott kormányzati, szakmai és helyi-kistérségi résztvevők, a szociális gazdaság témakörében leginkább érintett területfejlesztési, vidékfejlesztési, foglalkoztatási és szociális tárcák vezetői, a parlamenti pártok frakcióvezetői, az OFA vezetője, a „Párbeszéd a vidékért” kezdeményezés Programbizottságának tagjai, valamint az országos és regionális média.

Beszámoló a Terület- és Településfejlesztők Magyarországi Egyesülete 2005. évi közgyűléséről

Péter Zsolt

Az Egyesület éves konferenciáját az idén Tokajban rendeztük meg 2005. október 14-15-én. A konferencia megnyitóját Dr. Kocziszky György a Terület- és Településfejlesztők Magyarországi Egyesületének elnöke tartotta. Köszöntőt mondott Dr. Szabó György az Országgyűlés Területfejlesztési Bizottságának elnöke.

A konferencia során színvonalas előadások hangzottak el:

- „A tokaji turizmus szerepe a kistérség felzárkóztatásában” /Kedves Csaba, a Tokaji Kistérségi Iroda vezetője/.
- „A borút, mint attraktivitás lehetőségei a hegyaljai turizmus fejlesztésében” /Pataky Sándor Ákos, a Tokaj-Hegyaljai Borút Egyesület elnöke/.

Pataky Sándor előadásában a borút fogalmát a következőképp definiálta: „A borút olyan összetett turisztikai termék, mely sajátos egyedi kínálatokkal rendelkezik, szervezett egységben működik, piacra jutását közösségi marketing segíti, szolgáltatásai minősítettek és garantáltan megfelelnek a nemzetközi turisztikai elvárásoknak is. A borút vidékfejlesztési